

YENİDEN REFAH

EKONOMİK İŞLER BAŞKANLIĞI

EKONOMİK BÜLTEN

28 ARALIK 2020

 / @RefahEkonomi

 / @RefahEkonomi

 / @RefahEkonomi

Asgari Ücreti İktidarın Takdiri Değil, Matematik Belirler.

2021 yılı için geçerli olacak asgari ücreti belirlemek amacıyla Asgari Ücret Tespit Komisyonu 4 Aralık 2020 tarihinde gerçekleşen ilk toplantısıyla çalışmaya başlamıştır. Komisyonun 22 Aralık 2020 tarihinde Türk-İş konfederasyonu ev sahipliğinde yapılan üçüncü toplantısında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) bekar bir işçinin **asgari geçim tutarını 2.792 TL olarak** açıklamıştır. Bugün (28 Aralık 2020) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında gerçekleştirilen dördüncü ve son komisyon toplantısında **2021 yılı için asgari ücret 2.825 TL olarak karara bağlanmıştır.**

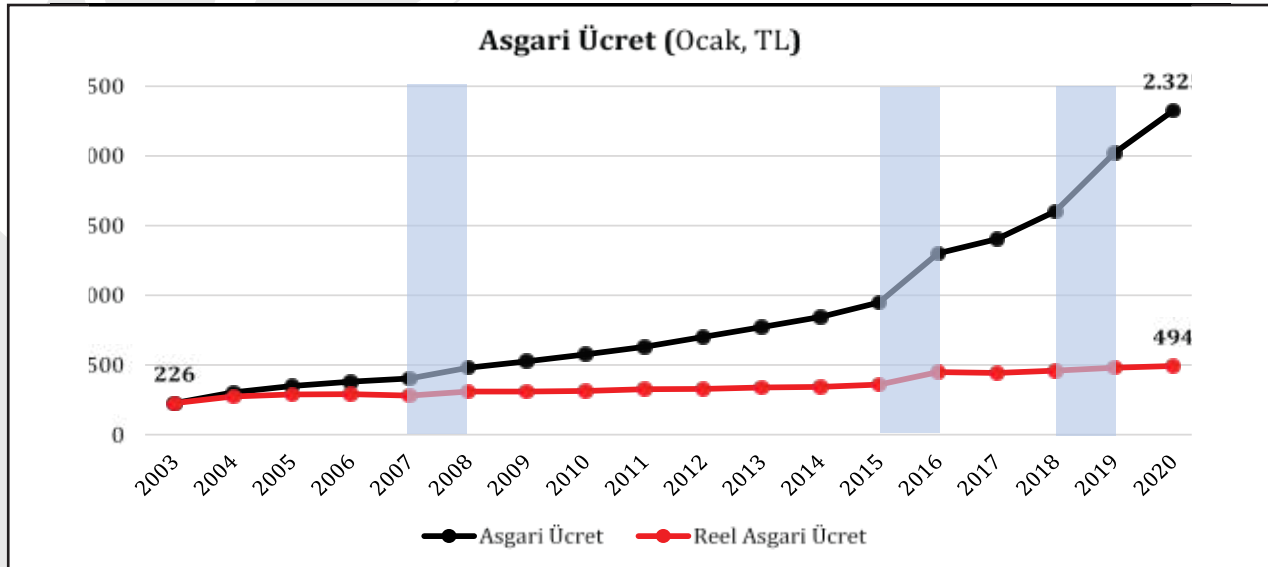
Asgari ücrette öngörülen %21,5 oranındaki artışı ve 2.825 TL asgari ücreti yetersiz bulan kesimler, iktidarın daha doğrusu Sayın Cumhurbaşkanının inisiyatif olarak daha yüksek bir artış oranı ve buna bağlı olarak daha yüksek asgari ücret takdir etmesini istemektedirler. Halbuki, **asgari ücreti iktidarın takdiri değil, ülke ekonomisinin matematiği belirler.** İktidarın görevi ve sorumluluğu da matematiğin ortaya koyduğu rakamı gerçekleştirmek için gereğini yapmaktır.

Açıklanan 2.825 TL'nin çalışarak üreten insanımızın hakkettiği yaşam standardını temin etmesi mümkün değildir, kabul edilebilir bir ücret değildir. Türkiye Ekonomisinin bel kemiği olan 7 milyondan fazla **asgari ücretlinin hakkının teslim edilebilmesi için asgari ücrete %50 oranında zam yapılarak 3.488 TL'ye yükseltilmesi gerekmektedir.**

Türkiye Ekonomisinin ortaya koyduğu bu rakamın matematiğini anlayabilmek için asgari ücretin, enflasyonun ve reel ekonomik büyüme oranlarının yıllık seyirlerinin incelenmesi yeterli olacaktır. Son 18 yıl içerisindeki asgari ücretin seyri Grafik-1'de gösterilmektedir. Ak Parti iktidarları tarafından yapılan zamlarla 2003 yılında 226 TL olan **asgari ücret 18 yıl içerisinde 10,3 katına çıkarak** Ocak 2020'de 2.325 TL'ye yükselmiştir. Grafik-1'de siyah çizgiyle gösterilen bu artış trendinde 2008 yılında yapılan %19,5 oranında, 2016 yılında yapılan %37,1 oranında ve 2019 yılında yapılan %26,1 oranında zamlar kendini açıkça göstermektedir.

Fakat bu 18 yıllık dönemde yaşanan yüksek enflasyona bağlı olarak asgari ücretin satın alma gücü maalesef aynı oranda artmamıştır. TÜİK tarafından açıklanan "tüketici fiyat endeksi" rakamlarına göre enflasyondan arındırılmış "reel asgari ücret" incelendiğinde, asgari ücretle çalışanların satın alma gücü bu 18 yıllık uzun dönemde 2,2 katına yükseldiği ortaya çıkmaktadır. (Grafik-1'de kırmızı çizgiyle gösterilmektedir.) Fakat bu uzun dönemde ülke ekonomisi reel olarak daha fazla büyümüştür.

Dolayısıyla Ak Parti iktidarlarında asgari ücretle çalışanların alım gücü enflasyon karşısında ezilmemiş fakat asgari ücretle çalışanlar Türkiye Ekonomisinin büyümesine bağlı olarak oluşan refah payından haklarını tam olarak alamamışlardır.

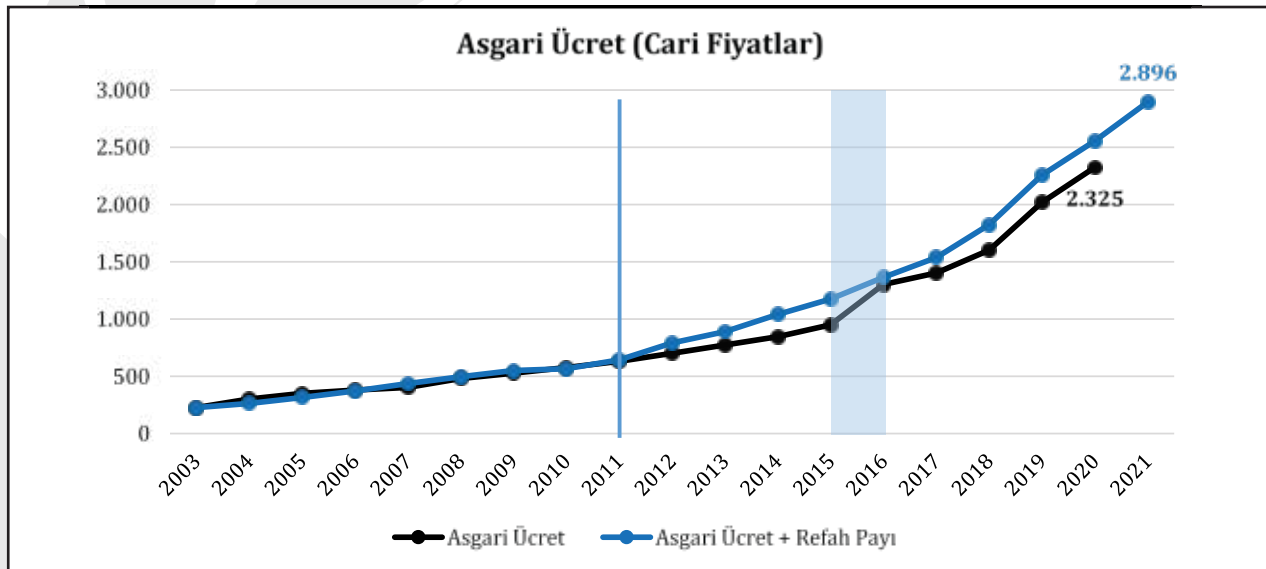
Grafik-1: Asgari Ücret

Asgari ücretin hesaplanmasında, çalışanların haklarının tam olarak verilebilmesi için enflasyon oranında artışa ilave olarak ülke ekonomisinin büyüme oranı kadar da artış yapılmalıdır. Türkiye Ekonomisinin büyümesiyle oluşan refah payının asgari ücretliye de adil bir şekilde dağıtılmasıyla oluşan asgari ücret (mavi çizgi) ve asgari ücretlinin eline geçen maaş (siyah çizgi) Grafik-2’de birlikte karşılaştırmalı olarak gösterilmektedir.

Grafik-2’de görüldüğü üzere, 2011 yılına kadar mavi ve siyah çizgiler örtüşmekte yani asgari ücretle çalışan milyonlarca vatandaşımız hak etmiş oldukları zam oranını almışlardır. Fakat 2011 yılından sonra Ak Parti iktidarları çalışarak üreten dolayısıyla büyüyen Türkiye Ekonomisinin bel kemiği asgari ücretlilere hak ettikleri refah payını vermemiş ve böylece 2011 yılından itibaren asgari ücretlinin eline geçen maaş (siyah çizgi) hak etmiş oldukları miktarın (mavi çizgi) hep altında kalmıştır. **2015 yılına kadar asgari ücretlinin refah payından kaynaklanan gelir kaybı hızla artmış ve maaşının %24’ü seviyesine ulaşmıştır.**

Asgari ücrete 2016 yılında yapılan %37,1 zam ile 2011 yılından beri açılmakta olan makas neredeyse kapatılmış ve asgari ücretle çalışanların gelir kaybı maaşlarının %24’ünden %5’i mertebesine düşürülmüştür. Fakat geçmiş senelerde oluşan gelir kaybı telafi edilmemiş, Ak Parti iktidarı tarafından **asgari ücretlilerin fedakarlığı** olarak kabul ve ilan edilmiştir. Asgari ücretlilerin yaşadığı gelir kaybı maalesef 2020 yılına kadar devam etmiş ve **2020 yılı içerisinde asgari ücretle çalışan 7 milyondan fazla vatandaşımız hak etmiş olduğu gelirin %10 altında maaş almıştır.**

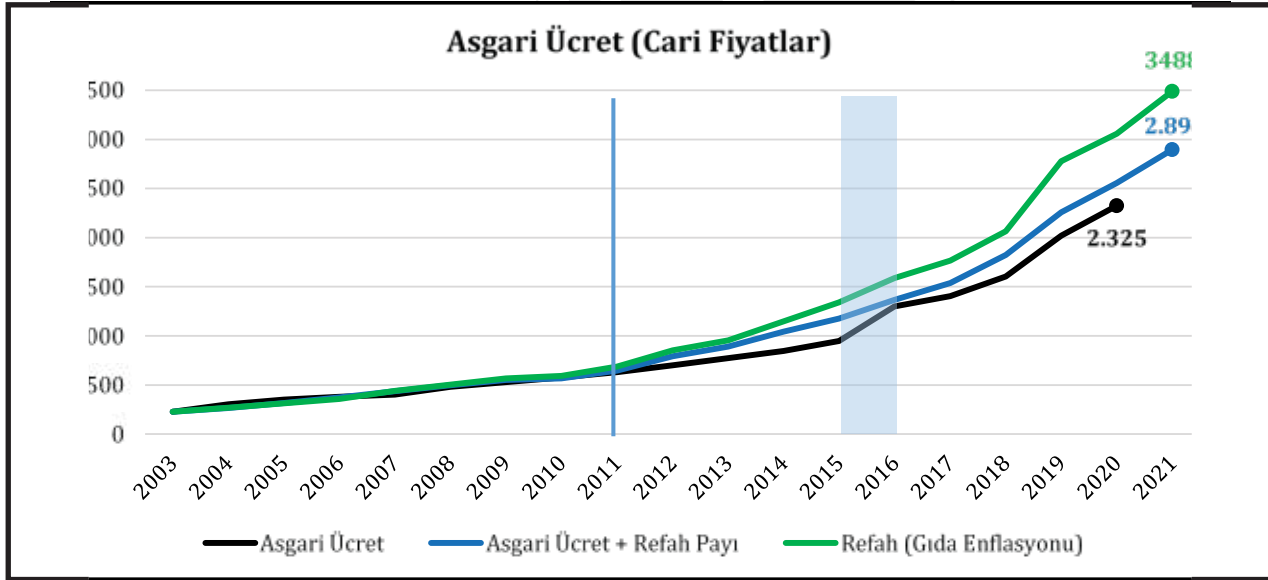
Eğer 2021 yılı asgari ücreti %25 oranında artırılarak 2.896 TL’ye yükseltilmiş olsaydı, 2021 yılında asgari ücretli tüketici enflasyonunun üzerine son 18 yıl içerisinde Türkiye Ekonomisinin büyümesine bağlı olarak oluşan refah payından hakkını da almış olacaktı. Her ne kadar geçmiş gelir kayıplarını telafi etmesi mümkün olmasa da en azından 2021 yılı asgari ücretli için gelir kaybı yaşanan bir yıl olmaktan çıkabilirdi. Maalesef olmadı, asgari ücret 2.825 TL oldu ve asgari ücretle çalışanların hakları verilmedi.

Grafik-2: Asgari Ücret

Yukarıda yapmış olduğumuz hesaplamalar ve açıklamalar TÜİK tarafından açıklanan “tüketici enflasyonu” rakamlarına dayanmaktadır. İktidarın asgari ücret hesaplamaları da bu rakamlara göre yapılmaktadır. Fakat iktidar bu rakamlara göre bile asgari ücretlinin hakkını vermemektedir. İktidar bu tutumuyla toplumsal adaleti zedelemekte ve gelir dağılımını göz göre göre bozmaktadır.

Teknik olarak asgari ücretin Türkiye Ekonomisi içerisinde elde edilecek en düşük gelir olduğu ve asgari ücretin açlık sınırı seviyesinde olduğu göz önüne alındığında asgari ücret hesaplamalarında bütün ürünleri kapsayan tüketici enflasyonunun kullanılması çok hayati bir hata oluşturmaktadır. Asgari ücretle çalışanların gelirlerinin neredeyse tamamının hayatta kalmak için gerekli insanı ihtiyaçlara harcanması nedeniyle asgari ücret hesaplamalarında gıda enflasyonu rakamlarının kullanılması daha adil ve doğru olacaktır.

Grafik-3: Asgari Ücret

Gıda enflasyonu oranında maaş artışına, Türkiye Ekonomisinin son 18 yılda yaşadığı reel büyüme oranının ilave edilmesiyle hesaplanan asgari ücret Grafik-3’de yeşil çizgiyle temsil edilmektedir. Bu daha gerçekçi ve adil hesaplama göre de Ak Parti iktidarları 2011 yılına kadar asgari ücretlinin hak ettiği zam oranını vermiştir.

2011 sonrası ise gıda enflasyonuna dayalı hesaplama göre asgari ücretlilerin eline geçen maaş hak etmiş oldukları maaşın çok daha altında kalmaktadır (Yeşil ve siyah çizgiler arasındaki farkın daha fazla olması). Buna göre, **2015 yılında asgari ücretlilerin gelir kaybı maaşlarının %41’ini geçmektedir.** 2016 yılında yapılan ve Ak Parti iktidarlarının rekoru olan %37,1 zam bile gıda enflasyonuna bağlı oluşan makası kapatmaya yetmemiştir. Asgari ücretle çalışan 7 milyondan fazla insanımızın gelir kaybı maalesef 2020 yılına kadar devam etmiştir. **2020 yılı içerisinde asgari ücretliler hak etmiş oldukları gelirin %31,5 altında maaş almışlardır.**

Asgari ücretle çalışanlar neredeyse üçte bir eksik maaş almaktadırlar. Toplumsal adaleti ve gelir dağılımını bozan bu durumun acilen düzeltilmesi gerekmektedir. Fakat bugün Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı tarafından 2.825 TL olarak açıklanan 2021 yılı asgari ücretin bu duruma çözüm olması mümkün değildir. Gıda enflasyonu rakamlarına göre asgari ücretle çalışanların hak etmiş oldukları maaş 3.488 TL'dir. Buna göre 2021 yılında asgari ücretliler hak etmiş oldukları gelirin %23,5 altında maaş alacaklardır.

Asgari ücretle çalışanlara reva görülen bu haksızlığın önlenmesi için hala geç değildir! Asgari Ücret Tespit Komisyonunda bulunan iktidar ve işveren temsilcilerinin oy çokluğuyla karara bağlanan 2.825 TL asgari ücret konusunda eğer iktidar işverenleri asgari ücretlilerin hak ettiği maaşı vermeye razı edemiyorsa **iktidarın yapması gereken asgari ücretle çalışanları doğrudan gelir yardımıyla desteklemektir.**

Örneğin; iktidar, asgari ücret üzerinden alınan 456,13 TL gelir vergisi, 27,15 TL damga vergisi ve 35,78 TL işsizlik sigortası primi olmak üzere toplam 519 TL kesintiden vazgeçerek asgari ücreti 3.344 TL'ye kolaylıkla yükseltebilir. Bu durumun bütçeye bir yıllık toplam maliyeti 7 milyonu aşan asgari ücretlilerin tamamı için 44 Milyar TL olmaktadır. İlk bakışta büyük gibi görünen bu rakam, 2021 yılında sadece merkezi hükümet bütçesinden ödenecek olan 180 Milyar TL faiz ödemesiyle karşılaştırıldığında oldukça küçük olduğu ortaya çıkmaktadır.

Yeniden Refah gelecek, herkes gibi asgari ücretli de emeğinin karşılığını alacak.

Saygılarımızla

**Yeniden Refah Partisi
Ekonomik İşler Başkanlığı**